

In clar. Lamure, parergon de aneurysmate, animadversiones Honorati Petiot.

Contributors

Petiot, Honoré (Jean Honoré), 1715-

Publication/Creation

[A Montpellier] : [De l'imprimerie d'Augustin F. Rochard, seul Imprimeur du Roy], [1749]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/sexqpt8k>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

IN CLAR. LAMURE, PARERGON DE ANEVRYSMATE,

v. Thes. Parisiens.

392. T. 3.

ANIMADVERSIONES HONORATI PETIOT.

ULLA dari anevrysmata vera, quæ sint notabilia; hujusque assertionis probari veritatem ex Clar. Ruyschii obser. 38. & obser. thesauri IX. no. v. contendit egregius Antagonista; ego autem contrarium demonstro.

I. Ut verò omnis tollatur ambiguitas quoad hujusce vocis *notabilis* significationem, hanc determinare voluit adversarius, in eo quidem laude dignus si scopum sibi propositum attigisset, at quam longè absit, cito patefiet. Sic enim ille primâ scripti sui paginâ, *cum vox illa NOTABILIS, nimis vaga fortè quibusdam videri queat, illam sic paulò exactius determino; cum ovi columbini, aut Gallinacei magnitudinem æquans anevryσμα notabile vocaverint auctores, in arteriâ intercostali aut brachiali, anevryσμα notabilem dicam qui similem proportionem habeat ad naturalem arteriæ affectæ diametrum.*

II. Ea vocis explicatio nimis adhuc vaga est, imo obscurior, non enim determinare videtur antagonista, in quânam arteriâ *anevryσμα* æquans ovi gallinacei magnitudinem, dicetur *notabilis*; ait tamen; *anevryσμα notabilem dicam qui similem proportionem habeat ad naturalem arteriæ affectæ diametrum.* Ii igitur *Anevrysmi* similes, juxta mentem Antagonistæ comparari debent inter se, ut notabiles habito respectu diametri naturalis arteriæ affectæ judicentur; sed quâ ratione comparari poterunt? quomodò notabile nuncupabit adversarius illud anevryσμα quod similem proportionem habeat ad naturalem arteriæ affectæ diametrum, nisi priùs fuerit determinata arteria in quâ sit anevryσμα ovi Gallinacei magnitudinem æquans. Verùm ut initia malè posuit, sic cætera sequuntur; quâcumque enim viâ procedat nunc, ex ejus computandi lege semper quid absurdum subsequetur. Etenim . . . jam supponamus anevrysmatis locum & sedem reipsâ determinasse antagonistam; in eo casu tale locat anevryσμα aut in majoribus arteriis, in aortæ trunco v. g. aut illud locat in ipsâ

intercostali arteriâ ; hoc ultimum fecisse adversarium, haud ego crediderim ; (licet ex ipsius scripto ita pateat) nam exurgerent anevrysmata in aortâ ; quorum sectiones , non plures tantum pollices, sed pedes haberent ; horum enim sectiones excederent sectionem ejusdem aortæ in statu naturali 253. $\frac{1}{11}$ pol.

14.

O MONSTROSUM ANEVRYSMA. Si è contra anevryisma suum æquans magnitudinem ovi gallinacei in ipsâ aortâ statuerit, ex eodem calculo *anevrysmum* appellabit notabilem in arteriâ intercostali, cujus sectio excedet tantum sectionem ejusdem arteriæ in statu naturali $\frac{1}{146}$ pollicis ; quod supponit

146.

elongationem radii ejusdem arteriæ intercostalis $\frac{1}{4}$ lineæ. Ex iis patet cuicumque

4

nè minimè determinatam fuisse *hanc vocem* NOTABILIS. Hæc tamen stabilitâ (uti opinatur) determinatione, problema solvere nititur. *dixi vix ac ne vix quidem apud auctores reperiri exemplum anevrysmi veri, sensu superius allato qui fuisset notabilis.* Itaque vix admittit egregius antagonista reperiri anevrysmata sine ruptione parietum, quæ sint *notabilia*, imò ne vix quidem admittit : quid mirum ! ipsius determinationis habitâ ratione. Verùm ea, nequaquam recusat quæ in ejus determinatione includuntur ; unde necessario concludendum venit, vel cum anevrysmata agnoscere monstrosa adeò, ut nemo certè præter ipsum, ea unquam admittet ; vel econtra cum admittere *anevrysmos* (quos dicet esse notabiles) qui ab ullo vix ac ne vix quidem detegi valent, aut saltem vix sunt sensibiles, cum aliqualis sit semper longitudinis ea arteriæ minima dilatatio, cujus quidem ut demonstravimus, radii prolongatio major, est tantum $\frac{1}{4}$ lineæ.

4

III. Quoad autem istud Antagonistæ responsum, omnibus notatum velim, eum obstinatè nulla omnino dari vera anevrysmata primò contendisse, admonitum dein à me, exigua admitti à *freindio*, hæc in sui octavâ prælectione pariter admisisse, porrò eam subjungendo notam, *dari equidem exigua, sed notabilia fieri non posse*, quæ ultima reperiri etiam apud auctores, cum apertè demonstraverim ex *Ruyfchio & littrio*, nunc ut se se expediat, vagam istius vocis *notabilis* significationem adhibet, ad errores Typographi merè fictitios confugit, clausa admittit anevrysmata, ut respondeat observationibus *Clar. Ruyfchii & littrii*. quid varia hujuscemodi responsa demonstrant ? sibi ne constat Antagonista ? ea loquendi ratio [de]cet ne veritatis de-

Diameter ovi Gallinacei	—	18. lineas. feu	—	$\frac{3}{2}$	pol.
Diameter aortæ naturalis	—	12. lin. feu	—	1.	pol.
Diameter art. interc. natur.	—	1. lin. feu	—	$\frac{1}{12}$	pol.

fenforem? nonne potius attendenti cuique palam erit egregium competitor longè à veritatis tramite primò quidem aberrasse, nunc verò tacitè ad eam ut gradatim accedat, vires & conatus edere?

IV. Non ea ergo quæstio inter nos agitur, utrum vera dentur anevrysmata, utrum exigua, utrum notabilia quædam; hæc omnia jam fatetur Antagonista, id tantum inter nos inerit discriminis, num veri & notabilis (juxta mentem medic.) anevrysmatis exempla vix ac ne vix quidem reperiantur apud auctores; observata quæ pag. 12. ex variis anevrysmatum dissectionibus refero rem statim dijudicabunt. Verum observationibus non eget adversarius, qui egregia de eadem materie scripsit, *Dissert. de fluxu menstruo*, nemo sanè evidentius demonstravit arteriarum fieri dilatationes, & earum absque rupturâ parietum expansiones; imo judice eo, monstrosæ, enormes, & prodigiosæ spatio aliquot mensium fiunt *absque ullo incommodo, uti probant omnium auctorum observationes*. Hæc mihi summi ponderis erit autoritas, nec certè denegabit eam Athleta. En itaque propria ejus verba. *Dissert. pag. 35. vasa uterina graviditatis tempore ENORMITER dilatantur, ita ut vas admodum exile videatur tunc arteriæ emulgentis diametrum obtinuisse, sinusque vix sensibiles alioqui, in iisdem circumstantiis manus pollicem admittere queant; uti probant omnium auctorum observationes*. Additque pag. seq. *notum est omnibus vasa uterina in gravidis PRODIGIOSE DILATARI ABSQUE ULLO INCOMMODO*. Hæc eadem repetit adversarius in diversis ejusdem Dissertationis locis, ità ut ipsi hanc veritatem verè cognitam fuisse, nullus sine injuriâ possit dubitare, nec certè Antagonistam fugerat, *Clar. Nichols* in actis Anglicanis, verorum anevrysmatum demonstrando existentiam, iisdem omninò uti argumentis (†) & quidem si vasa admodum exilia, vixque sensibilia, mensium spatio aliquot *absque ullâ rptione arteriæ, absque ullo incommodo* arteriæ emulgentis diametrum acquirant, si sinus uterini alioquin *vix sensibiles, ita dilatentur ut manus pollicem admittant*, quid erit de arteriâ sensibili? quid de magnis arteriis? quid demum de ipsâ aortâ? monstrosa fieri anevrysmata plurium spatio annorum, certè haud recusabit eximius competitor, si sibi metipsi fidem adhibeat: ergo transeamus ad secundam assertionem.

V. *Ruyschium* ipsi favere in *Observ. 38.* perhibuit Antagonista, & hujus obser. verba quædam citat pag. 3. scrip. Quibus aortæ ruptas fuisse tunicas, judi-

† On a disputé pendant quelque-temps avec assés de chaleur, si l'Anevryisme étoit formé, ou non, par la dilatation simple de l'Artere, ou par la rupture de ses Tuniques internes, & la distention de ses Tuniques externes... La possibilité de la dilatation de l'Artere est prouvée par la raison & par l'inspection même. Dans la grossesse on trouve partout les Arteres uterines augmentées de grosseur & de diametre, à proportion de la dilatation de L'uterus... Il est arrivé en effet dans plusieurs cas, que les palpitations du cœur ont été accompagnées de grandes dilatations de l'Aorte; j'en ai vû des exemples, tant sur des Hommes, que sur des Animaux. *Le Docteur Nichols.*

ce Ruyschio, & inter eas stagnasse sanguinem, peroptat suadere. Sanguis, inquit, inter lamellas stagnans & aliunde acrimoniam contrahens, paulatim transudabat, & ossa lentè corrodebat Ruysch. . . At quare hancce observationem mutilavit? Cur ibi vocem precisè omisit, quâ lectorem Ruyschius monet lamellas de quibus loquitur, nequaquam esse lamellas aortæ, sed esse pseudo-lamellas è sanguine confectas? En enim verba Ruyschii. *Sanguis inter lamellas istas stagnans.* Hæc vox, *ISTAS*, omnem tollit ambiguitatem, uti paulò supra notaverat Ruyschius, ne locus errori esset. † An catè siluerit hanc vocem egregius antagonista? Haud ipse profectò dubitavit ex eâ observatione Ruyschium admonere, in arteriâ multum dilatatâ, in anevrysmate putà monstroso, præter expansionem arteriæ, lamellas quandoque reperiri, seu tunicas ab ipso cruore coagulato productas, in quarum interstitiis stagnat sanguis; porro, ne sit locus errori, ne quis eas incautè credat tunicas aortæ proprias, lectorem admonet ex professo Ruyschius dicens, *harum tunicarum extima propriè arteria aorta erat.* Hæ ergo tunicæ non propriæ erant aortæ * *vel iudice Ruyschio*, ergo neque rupti erant aortæ parietes, ergo ea ipsa constabat suis tunicis, at maximè solummodò dilatata. (a)

† *Ruysch. obs. pag. 38.* Post obitum hoc Anevrysmata (quod ortum duxit ex Arteriâ Aortâ tribus circiter digitis transversis suprâ cor) a me inventum fuit quasi lamellatim, (ut ità loquar) dispositum, aut ex innumerabilibus Tunicis, crassis, carnosis, & satis tenacibus sibi invicem impositis, conflatum, inter QUAS TUNICAS Sanguis copiosus & coagulatus delitescibat. Harum Tunicarum EXTIMA, QUÆ PROPRIE ARTERIA AORTA ERAT, straminis habebat latitudinem

* Ejusmodi Tunicas è sanguine confectas, in thesauris passim habet Ruyschius, ipse è proprio sanguine membranas fecit artificiales veris membranis simillimas.

(a) Hinc Heisterus ut verum, & ut ex integrâ Arteriæ pronatum diductione, citat illud Anevrysmata. Cap. XIII. Chir. pag. 391. ita Clar Ferren, in thesi nonâ disp. & ibidem ait, „ab aortæ Anevrysmate summopere expanso, costas diffractas in „nosocomio massiliensi bis observare contigit, & à Ruyschio annotatum legimus.

Quomodo sæpè caries ossium subsequatur in eo casu, optimè dicunt viri egregii, Littrius, Lancisius, van Sœvieten. Scilicet quia ob pressionem inductam ab Anevrysmate, premitur periosteum, vasa ejus sparsim strangulantur, plurima inflammantur, fitque suppuratio, undè ipsa caries, sacco interim Anevrysmatis integro subsistente. Ità & ipse Freindius. „In ossibus caries Anevrysmata sæpè comitatur, casus „duo apud Ruyschium leguntur... neque verò intellectu difficile est quomodo tumor „talis jugi pressione periosteum afficere, in eoque obstructionem creare valeat, undè „paulatim os ipsum exedatur. „Hist. Medic. pag. 54. vel juxtâ Ruyschii mentem quandoque fieri potest per diapedesim, tenuissimi cruoris halitus putrefacti transudatio, vim corrosivam exerentis; docet equidem Chimia tunc spiritum veluti Alkalinum è putrefacto sanguine produci, per poros minutissimos maximè penetrantem; docet bilis transudatio, ità potuisse cruorem transudare, non quidem sub rubri sanguinis formâ, sed ichoris, quin exindè parietes aortæ fuerint corrosi; quam difficile à pure vasa majora corrodantur, ossibus licet, aliisque partibus corrosis, docent ulcera, & escharoticorum applicatio, ut inter alios, viri clarissimi Mangetus Bibl. Chir. tom. 1. pag. 80. Mourro essais de Medec. tom. II. annotant, Hæc monui ne quis statim in casu Ruyschii [datâ etiam hæc transudatione] ruptio-

VI. Si hæc Antagonistam minùs moveant, audiat *Celeb. van Swieten* eamdem Ruyschii observationem, sed cum annotatione subindicatâ referentem. (a) Quid reponet Antagonista. *Clar. van Swieten* tam apertè, tam nitidè dicenti sanguinem in eo casu, non inter aortæ tunicas, at inter pseudotunicas, ut dictum fuit, stagnare, nihil sibi superesse quò effugiat, lubens concedet ne adversarius: pag. 6. exam. resp.

VII. Ut ea quæ demonstrationem in iisce prorsus sapiunt everterentur, mirâ cum solertiâ reponit adversarius, adest error Typographi in observatione Ruyschii, & ita legendum, inquit, harum tunicarum extima quæ PROPRI A ERAT ARTERIÆ AORTÆ straminis habebat latitudinem. retuli observationem parag. V. judicet ipse lector, an ibi sit error Typographi, an tot immutare, & substituere potuerit Typographus, quin id animadverteret Ruyschius, qui hanc Typis observationem commisit, ut quid novum, & ut Chirurgis maximi momenti, & qui præterea in præcedenti (observatione nimirum 37.) rem apertè declarat. * ex hac observatione nonnè constat Ruys-

nein dari aortæ credidisset. De eâdem re audiatur *celeb. Douglassius*. Hæc autem corrosio, & ruptio (Si daretur) aneurisma sequitur, & neutiquam pro causâ ejus venditari potest. Tumor enim jam ante corrosionem præsens est, & solâ dilatatione efformatur. Dissert. de perit. pag. 56.

[a] Ea legantur attentè, quia hujusce paragraphi verba quædam mox citantur ab Antagonistâ ad erroris Typographi, quem ibi fingit, suspensionem firmandam.

„ In maximis aneurysmatibus sæpe apparuit membranas extensi talis sacci esse
„ crassissimas, cum potius videretur distracta membrana tenuior fieri debere, hoc
„ autem videtur fieri, quia sanguis in dilatatum hunc saccum aggestus, in polypo-
„ sas concrevit massas, quæ applicatæ tunicæ ARTERIÆ DILATATÆ illius crassi-
„ tiem immanitèr possunt augere; sic in ingenti illo aneurysmate [observ. 38.] vidit
„ Ruyschius innumerabiles tunicas, crassas, carnosas, satis tenaces, & sibi invicem
„ impositas auxisse crassitudinem membranæ, sic ut INTER HAS TUNICAS sanguis
„ copiosus & coagulatus delitesceret. EXTERIOR TAMEN TUNICA QUÆ AOR-
„ TÆ, DILATATA MEMBRANA ERAT, STRAMINIS TANTUM CRASSITIEM
„ HABEBAT, omnis reliqua moles à concretionibus illis polyposis pendeat. parag.
„ 176. exterior respectivè ad pseudò tunicas erat, sed interior respectu aortæ.

„ * Antè duodeviginti annos cadaver cujusdam viri dissectui, qui à longo tem-
„ pore aneurysma gesserat in pectore, tantæ magnitudinis, ut infantis recenter nati
„ caput adæquaret cum tantâ pulsatione ut manum pectori admotam percuteret.
„ Aperto cadavere, aneurysma invenimus in arteriâ magnâ ascendenti, transver-
„ sum digitum unum atque alterum à corde, ut annexâ fig. 38. repræsentatur, in
„ accretionibus hujus aneurysmatis non solum costæ veræ, a se invicem abscedere
„ coactæ fuere, verum etiam eas invenimus ita corruptas, ut magnâ ex parte defi-
„ cerent, quodque ex iis restaret, digitis confricando in pulvem comminuere haud
„ difficile esset. Hanc historiam cum ante multos annos *Domino Vander schagen*
„ medicinæ doctore dum viveret celeberrimo, refferrem, dixit mihi à se quoque
„ visam costarum cariem ab aneurysmate pectorali ortam. MAGIS CERTE MIRAN-
„ DUM QUAM EXPLICANDUM FORET, QUOMODO CLAUSUM ANE-
„ VRYSMA (QUOD TANTUM ARTERIÂ DILATATA AUDIT) COS-
„ TAS ITA CORRUMPERE VALUERIT, NISI SEQUENS HISTORIA NU-
„ PER MIHI OBVENISSET. Ruysch. Obs. 37.

chium mirari quomodo caries subsecuta fuerit *ab anevrysmate clauso*, seu ut ipse loquitur, *ab arteriâ nimis dilatatâ*. Caries aderat costarum, arteria tamen non erat rupta, sed integra subsistebat constans suis tunicis; illud ideo erat Ruyschio phænomenon magis certè mirandum, quam explicandum, nisi in sequenti observatione rationem hujusce rei stupendæ reperiisset. Si ruptam fuisse aortam deprehendisset, vel corrosam, si extravasatum cruorem, aut intra pleuram ipsam conclusum, nonne id protulisset statim, & an tantoperè fuisset demiratus? sibi constat sanè Ruyschius, quidquid asserat adversarius, nec certè sibi constaret, si aortæ parietes rupti fuissent, ac si legendum esset ut suadet Antagonista; quid enim mirum caries costarum in eo casu exhibuisset Ruyschio? utrum ergo cum aliquali, vel minimâ veritatis specie dixerit Antagonista ibi adesse errorem Typographi; & *Ruyschii* textum à *Clar. van Svieten* correctum fuisse, ex prægressis statuatur lector æquissimus.

VIII. At defertur per præcipitia validissimus athleta, novâ etenim & mirâ labitur hallucinatione, dum *celeb. van Svieten* auctoritatem sibi venditat: lectorem itaque rogo ut sequentia legat attentè. Nemo evidentius quam citatus auctor demonstravit id Ruyschii anevryisma verum fuisse, nam *eo judice, membrana arteriæ interna minimè corrosa, minimè rupta, sed integra & illæsa remanserat* .... *Clar. van Svieten* commentatus fuit Boerhaavii aphorismum 176. ubi casus recensentur in quibus *arteriarum tunica interior illæsa & integra remanet*, licet afficiantur aliæ (a) eum ergo audiamus singula hujusce aphorismi verba commentantem. (b) Ea est ibi præcisè observatio

[a] Boerhaavius Aphor. 176 „ tunicæ arteriarum exteriores, *illæsa interiori*, punctæ, „ sectæ, tussæ, distractæ, erosæ, impetu sanguinis dilatantur, saccum formant, „ qui ad ovi sæpe magnitudinem crescit, callosos parietes acquirit, pulsat, colore „ rubello splendet, compressus evanescit, laxatus redit, suam arteriam ampliat, „ vicina vasa comprimendo angustat. ANEVRYSMA VERUM VOCATUR.

[b] Dictum fuit alibi, quænam sequantur mala, quando arteria integrè discissæ est, vel quando vulnus in cavum usque arteriæ penetrat, licet illam integrè non disciderit. HOC PARAGRAPHO expenduntur illa mala, quæ metuenda sunt, „ QUANDO ARTERIÆ SIC VULNERANTUR, UT VULNUS NON PENETRET „ IN ILLARUM CAVUM, SED TANTUM TUNICAS EXTERIORES DIVIDAT... „ Si jam in quodam arteriæ loco, separatâ cohæsiōe imprimis fibrarum orbicularium [nam læsiō tunicæ externæ & cellulossæ videntur minùs periculosæ] minuitur firmitas laterum, causâ distendens manens eadem, illò in loco plus dilatabit arteriam, mutabit æquabilem figuram conici canalis, expandet locum illum debilitatum in SACCUM, TUNC VOCATUR ANEVRYSMA VERUM, PROPRIÀ VOCABULI VI DESIGNANS TANTUM DILATATIONEM ARTERIÆ „ & pag. 262 à quacumque jam enarratis causis arteria in quodam loco debiliores facta fuerit, illo in loco plus cedit distendenti sanguini, & expandetur, cumque singulis cordis ictibus causâ illa distendens applicetur de novo huic loco debilitato, augebitur anevrysmatis capacitas, UNDE IN IMMANEM MOLEM SÆPE ANEVRYSMATA EXPANDUNTUR, imprimis si in magnis arteriarum truncis fiant. SIC VIDIT RUYSCHIVS OBSER. 38. hominem qui in pectore gerebat, spontè factum anevryisma tantæ magnitudinis, ut pulvinar mediocre, quo in sedili utimur, æquaret.

Ruysschii, de quâ lis inter nos. Credidit ne ergo *van Svieten tunicam aortæ* anteriorem hic fuisse ruptam? credidit ne saccum anevrysmalem à solâ exteriori membranâ aortæ (interioribus ruptis) fieri? nequaquam hercle. casus similes in quibus interiores tunicæ subsistunt integræ, (ruptis externis) reperiuntur sparsim apud medicos; ipse *van Svieten* ibidem talem recitat observationem. (a) ejusmodi anevrysmata saltem ut vera habebit adversarius: hæc autem facta fuisse ex arteriæ tunicâ externâ, interioribus ruptis, haud sanè reponet; & eo minùs quia hanc anteriorem tunicam integrè subsistentem, scrupulosissimè *Pareus*, *Littrius*, *Duvernoy* aliique plures demonstrarunt, ut videbimus infra. Quo igitur consilio *Clar. van Svieten* citavit, qui tantoperè ipsi adversatur (b)

[a] In Cadavere vidi arteriam subclaviam dextram in saccum ingentem dilatam, sic ut anevrysmatis hujus membrana, chartæ tenuitatem superaret, & per illam pellucidam contentus sanguis conspici posset, levi vulnere inflicto, ingens copia sanguinis concreti erupit.

Clar. Lancisius speciatim de iis casibus agit propositione XIX. Tract. de anevrysmate. Quæ ita inscribitur. *de anevrysmate ex arteriarum vulnere, in quo externæ duntaxat tunicæ vulneratæ fuerunt ... hujus mali* [inquit *Lancisius*] *multorum historias referre hic possem, qui in hujusmodi morbum inciderunt, quos inter duos ipse vidi. Unum in nosocomio Sti. Spiritus, alterum in urbe.*

Sic Heisterus Chir. par. 1. lib. 1. pag. 42. "ipsum anevryisma fieri etiam non raro solet, quoties exterior quædam arteriæ tunica læsa fuit, hic enim tantum abest, ut tunica interior, LICET ILLÆSA SI, vehementiorem sanguinis pulsus impunè sustineat, ut potius in quamdam quasi sacculi formam paulatim dilatata, quam plurimis iisdemque gravissimis malis ansam præbeat,"; hinc ipse *Heisterus* agendo de Anevrysmate. *Mirandum Doctissimum alias Freindium*, in hist. Med. Contendere omne Anevryisma ex rupturâ arteriæ oriri... Anevrysmatum verorum ex integræ arteriæ ipsâ diductione, exempla notatu dignissima descripta à me extant in annalibus Academiæ Julæ, semestri XII. an 1727. Aliaque varia à *Paren*, & à *Ruysschio* in obser. Chirur. [nempe in obser. 37. 38.] In Hist. Acad. Reg. an. 1712. [nempe *Littrii* obser.] & 1721. in *Lancisio* de Anevrysmate, itemque lib. de mortibus subitaneis.

Sic etiam Do. James. Dictionnaire universel de Médecine, tom. premier. Je ne puis me dispenser de faire remarquer au Lecteur, que le Docteur *Freind*, n'a point entendu du tout le passage de *Paul Æginette*, qui a donné lieu à sa Dissertation. Car, *Paul* distingue évidemment deux sortes d'Anevrysmes, l'une par dilatation, & l'autre par rupture.... les observations d'Anevryisme que je vais rapporter, serviront à prouver contre le Docteur *Freind*, que la distinction de cette Maladie en vraie & en fausse, n'est pas sans fondement, comme il le prétend.

[b] *Sic enim pag. 149.* anevryisma vel potius, Anevryisma dicendum, designat arteriæ integræ dilatationem præternaturalem in quâdam parte, sic ut arteria, quæ antea uniformem canalis conoidei figuram habebat, nunc in quâdam parte debilitata expandatur in sinum, qui omnia vicina comprimendo, pessima potest producere mala, sic ab Anevrysmate, circâ vitalia viscera hærente... costas penitus cariosas, imò cum ossæ sterno in nihilum redactas vidit *Ruysschius*, [obser. 37. & ob. 38.]... item quod Anevryisma dicitur in arteriis, illud si in venis obtineat, vocatur varix, frequentius longè malum, quam Aneurysma, quia & venæ facilius cedunt causæ distendenti. Item agens de spurio Aneurysmate, pag. 268. Quia jam tumor talis quædam habet communia signa cum Anevrysmate propriè dicto ideo vocave-

IX. Eâdem paginâ dicit adversarius observationem 37. *Ruysschii*, esse *aneurysmi clausi*, qui *nusquam ab eo fuit negatus posse observari*. Verum si *Ruysschium* attentè pervolvisset, *aneurysma clausum* & verum, unum & idem esse apud eum (a) neque ullatenus ab invicem distingui, procul dubio observasset. Adversatur ergo antagonista (*) hæc observatio; neque minùs ei adversatur observatio delumpta ex thesauro nono, uti ex ipsius lectione (b) cuicumque palamerit.... similem non semel, sed ter quater ve vidit casum scrupulosus ille vir in minutissimis partium perscrutandis; nihilominùs miratur *arteriam tam exilem in tantam molem se se potuisse extendere*. Ergo in tantam molem verè simpliciter erat extensa intercostalis arteria absque parietum ruptione; ad quod credendum impelleretur, qui *Ruysschii* thesauros, ejusque tot inventa lustraverit, nemo nescit clar. virum, non solum amicis, sed cuicumque obvio hæc omnia millies demonstrasse minutissima designando, & quidem hanc perscrutando arteriam tantoperè dilatata, statim occurrit menti, an ibi non fuerit ruptio parietum? an verè sit integra arteria. at inquit antagonista, *opus fuit malleo & cuneo ad avellendum tumorem a costis*: quid inde contrà nos concluditur? nonne notum & notissimum tales ubique repe-

„runt eodem nomine, ut tamen distinguerent, dixerunt *Aneurysma spurium*; In
 „verò enim *Aneurysmate tunica arteriæ debilitatæ quamvis, manebant tamen coha-*
 „rentes, & sanguinis impediabant exitum; in spurio autem ruptæ tunica liberum con-
 „cedebant.

[a] *Clausum Aneurysma* (quod tantum arteria dilatata audit.) *Ruyssch.* obs. 37. & idem pag. 87. obs. xciv. Nihil magis admiratione dignum crediderim, quam *vasa membranacea, quò magis DISTENDUNTUR, eo magis sæpè ab humore heterogeneo incrassari. In arteriis hoc evidenter demonstravi obs. 37. & 38.* Ex quæ palam fit, juxta *Ruysschium*, *Aneurysma clausum* esse distentionem, seu arteriæ dilatationem absque ullâ parietum ruptione. Ea observatio xciv. Lectori persuadet absque ullo scrupulo, quantæ sagacitatis & industriæ fuerit *Ruysschius* in tunicis aortæ examinandis, dum *Aneurysmata* perscrutabatur de quibus diximus obs. 37. & obs. 38. unde ulteriùs confirmatur hæc fuisse vera, & ab expansione tantum aortæ facta.

[*] Ille vocat clausum *Aneurysma* quandò, ruptis interioribus arteriæ tunicis, sanguis recluditur intrâ membranam externam; talia autem admittit *Aneurysmata*, at esse vera pernegat, tale sibi quæsitum subterfugium, ut observationibus meis responderet, at incassum fecit, si arteriæ membranam internam subsistere demonstraverim.

[b] *Thef. ix. pag. 11. n. v.* „Notatur CAPSULA in quâ conservatur *Aneurysma* cujusdam arteriæ intercostalis ex homine, magnitudine ovi Gallinacei.

„Not. 1. admiratione dignum est, *arteriam tam exilem in tantam molem se se potuisse extendere, id quod mihi ter quaterve videre contigit.* Juvenis erat cujus affectum hic recito, qui à longo tempore de præcordiorum anxietate quæstus fuerat, & tandem summis angoribus & lypothimiis correptus, tussi molestâ, subito fati cessit.

„2. Haud minùs mirabar, imò obstupesceram *Aneurysma* tam firmiter costis & adjacentibus vertebrarum corporibus fuisse adnatum, ut non sine malleo & cuneo, ab illis separare potuerim „*Ruysschius.*

riri adhæſiones viſcerum, vaſorum, membranarum, quin idèd ſubſequatur ruptio, monſtroſa licet fuerit extenſio; ſæpe vidit ea Ruyschius, præp-
 mis obſer. XCII. *enormis inteſtini coli dilatatio* & Obſ. XCIV. *prodigioſa ureteris dilatatio*, & Obſ. XCV. (a) Probat apertè talis adminiſtratio illud ane-
 vryſma evulſum integrè & abſque ullâ laceratione ſervatum fuiſſe. Quis inter
 anatomix proſectores, rationem iſtius proceſſus ignorat? Dum ipſa partim
 oſſa diſcindimus cuneo & malleo, ut vaſa habeamus integra, ne minimè lace-
 rata: Idèd procedebat Ruyschius (diſcindendo ipſa oſſa) nè per avulſionem
 fieret anevryſmatis dilaceratio, & ut poſteà ſcrupuloſius animadverteret an
 aliqualis eſſet ruptio in hâc arteriâ, nec ne, quia obſtupeſcebat tam exilem
 arteriam potuiſſe in tantam molem ſe ſe extendere abſque ullâ ruptione parie-
 tum; Si poſt avulſionem anevryſmatis, aliqualem, vel tantillam in arteriâ
 ruptionem vidiffet Ruyschius, ſanè dixiſſet; neque dignum admiratione af-
 firmaffet & typis mandaffet . . . rursus reponit antagoniſta, *non ſatis capi,*
quomodò, ſi tumor ille plenus fuiſſet ſanguine fluido, tamdiù poſſet ſervari in
capſulâ immunis à putredine . . . quare tam torquetur animo de re falſò ſup-
 poſitâ? Non erat ſanguis in eo anevryſmate quod Ruyschius conſervabat in
 capſulâ ſeu in pyxide, erat arteria ſimpliciter dilatata, & juxtâ methodum
 Ruyschianam præparata; bonâ fide ibi dicebat per optimus competitor ex
 ipſâ plevrâ confici hanc capſulam, ut videbimus paragr. XII.

Cui ſtupendæ hallucinationi refutandæ in ſcripto ſuo ita reſpondet; RISUM
 TENEATIS AMICI. An adhuc jocaretur egregius antagoniſta, ſi patres aca-
 demici publicum de huiusce rei veritate darent iudicium? Statim certè pa-
 teret hunc-ce errorem non ſemel, ſed bis ab ipſo in duabus nempè præ-
 lectionibus fuiſſe commiſſum. Hæ quanti ſint meæ animadverſiones penes eſt
 iudices integerrimos dijudicare, *ad quos magnâ cum fiduciâ adverſarium*
provocare nullus dubito.

Mihi tantum ſupereſt, ut variis quæ in ſcripto ſuo exſuſcitavit validiſ-
 ſimus athleta reſpondeam; quæ ſanè reticuiſſem, ut pote cum vix ullius ſint
 momenti; at ne quid reſponſo deeſſe videretur, hæc omnia in modum dia-
 rii ſolvam. Itaque ſit.

BREVIS HISTORIA DISPUTATIONIS.

X. Pathologiam expoſiturus, morbos recenſebam ſimplices methodo ana-
 liticâ, eos dein ſyntheticâ componebam veluti occurrunt clinicis; hæc ut fe-
 liciùs præſtarem, morbos acutos & chronicos ad quædam, ad tot quaſi claſ-
 ſes cardinales reducebam capita. (*) Subſequenti die Cathedram conſcendit

[a] Sic idem Ruysch. adverſ. anat. dec. I. n. IV. *clarum mihi quidem videtur, extremitates
 arteriarum obſtruſtas abire in tumores præternaturales, mutatâ penitus nativâ formâ.*
Nonnè anevryſma, varix, phliſthena, atque alii ſimiles morbi, exempla clara exhibent? Id
enim anatomici eſt, de non exploratis ſilere potiùs, quam luxuriôſè excogitare. Ita & n. 2.
 pag. 7. & 8. demonſtrat vaſa ſanguifera expandi in molem vix imaginabilem.
 Sic LAU. HEISTERUS comp. anat. tom. II. pag. 10. *experientiâ convictus affirmo,*
aque facilè, aut fortè adhuc faciliùs, vaſcula minima in veſiculas mutari poſſe.

[*] Sic fuerunt inſtitutæ claſſes Morborum Chronicorum.

Prima claſſis. Morbi ab inſpiſſatione fluidorum prædominante . . . qui morbi
 ſunt debellandi præſertim aperientium ope.

Antagonista, primam habiturus prælectionem, in eâ (nescio quâ ratione inductus) meam ad praxim addictionem damnavit, nihil tamen quod mirum videbitur proponens meam adversus methodum, & licet in decursu pluriès me laceggerit dièteriis, ne verbum quidem protulit contra ullam ex meis prælectionibus; interim ipse proposuit methodum (*) cujus ego (contemptis autem dièteriis) factâ recensione, monui eam praxi ac sanæ Theoriæ penitus esse adversam; ille verò (summo quidem adstantium stupore) reposuit hæc varia se ab Auctoribus fuisse mutuatum, iisque nullatenus adhærere, ultrò igitur cedens, & ea quæ ad praxim summoperè utilia, imò & necessaria nuperrimè habuerat, subito deferens, ad alia transiit novam multòque accuratiorem, uti gloriabatur, Anevrysmatis Theoriam exhibiturus; Contendit itaque nulla dari Anevrysmata verà, at rumpi tunicas in omni *Anevrysmo. (a)*

XI. Fateri ultrò non dubitaverat antagonista se omnia prælectionis præteritæ argumenta è scriptoribus variis excerpisse; ergo aiebam, hæc eadem mox confitebitur, Cum omnia de anevrysmate à verbo ad verbum exprom-

Secunda classis. Morbi à sero malè permixto & exuperanti, cum laxitate vasorum.... debellandi per evacuantia & aperientia, sociando in fine roborantia.

Tertia classis. Morbi a siccitate fluidorum, cum aliquali acrimoniâ, & cum tensione nimia solidorum, ac per intervalla cum tensione veluti spasmodicâ..... debellandi per diluentia, levia sociando aperientia, atque adhibendo antispasmodica, paroxysmi tempore præsertim.

Quarta classis. Morbi ab acrimoniâ fluidorum prædominante cum aliquali inspissatione.... debellandi per edulcorantia præcipuè, aperientia sociando levia.

Quinta classis. Morbi ex iis quatuor classibus variè combinatis exsurgentes.... debellandi per eas quatuor formulas variè combinatas juxta leges prudentiæ.

Quare hæc præcisè sic instituerim classes, monui in prima prælectione, & ratio patebit ex eo quod methodus curandi ab ipsa classis denominatione peti debeat. Hæc satis intelliguntur à clinicis, è quorum, *istius præsertim Academiæ celeberrimæ* scriptis, istas eduxi classes. Quinque alias ad morbos acutos, & tres ad affectus à viru peculiari pendentes, statui, ut collegerunt benemulti qui meis privatis adfuerunt prælectionibus, pluribus ab hinc annis.

[*] Quà morbos omnes in activos & in passivos distinxit, Febres, morbos inflammatorios reponens in priorum classe, affectiones autem hystericas, melancholicas, hypochondriacas, & obstructions *cujuslibet generis* indiscriminatim recensens in secundâ.

[a] *Varias legi*, inquebat, & *pervolvi numero plures Anevrysmatum observationes, has præter quæ referuntur à Doctore freindio, viæ duæ aut tres examinatæ per dissectionem reperiuntur, quæ characterem habuerint Anevrysmi veri, &c.* Sic autem *Monro.* J'ai lu un grand nombre d'Observations d'Anevrysmes, outre celles qui sont rapportées par le Docteur Freind, & je n'ai pu en rencontrer plus de deux ou trois, qui ayent été examinées par la dissection, & qui eussent le caractère d'Anevrysmes vrais &c. *Essais de Méd. de la Société d'Edinbourg, tom. 2. p. 348.*

Hallestii retulit experimentum (Hæmast. pag. 136.) ad vim probandam arteriæ, quâ suæ expansioni resistunt, undè conclusit sanguinis impetum numquam satis esse Anevrysmis veris, etiam exiguis efformandis, porro requiri cruoris acrimoniâ quæ rodât parietes internos arteriæ (monuit tamen esse varices quandoque monstruosas à sola venarum simplici dilatatione) ultimò affirmavit Medicos adhucdum non satis capere quid foret Anevryisma.

pferit è clar. monro. (†) Ista ne gravis accusatio videretur commentitia, librum iudicibus integerrimis publicè commisi: res palam erat; sibi ergo ipsi diffidens antagonista, nec ampliùs feliciter audens, fatetur se compilasse; *excerpsi equidem, concedo, à verbo ad verbum nego*; (verè à verbo ad verbum excerpserat, uti notum est omnibus;) ea dein in me protulit quæ nolo repetere, (a) non is sum qui dièteriis alios lædere velim, ei que lubenter ignosco (b) at in decursu, (exigebat pensi ratio) dicens de anevrysmate, vera & spuria admisi contra *Freindium*; meæ opinioni firmandæ causâ, *Ruyschium*, *Littrium*, *Acta reg. Acad. Heisterum* & *Morgagnum* citavi; & sanè in iis adeo parùm videbar ejus opinionem de industriâ impugnare voluisse, ut licet eâdem die Cathedram conscenderit, nihil tamen opposuit, nec veritatem quam stabilire enixus fueram, impugnare fuit aggressus; verùm elapso circiter mense, ecce me ex improvise arguit Antagonista; minimè probari ait ex scriptoribus præcitatis verà adesse Anevrysmata, imò hos inter *Ruyschium* *Seligen*s, eum ipsi favere in observatione XXXVIII. asseruit.

XII. At statim ipso telo refutavi Antagonistam, ipsam instituendo lectionem observationis *Ruyschii*; alia legi loca, observationem præprimis ex thesauro nono, quibus pateret evidenter, vera Anevrysmata *Ruyschium* admisisse; duas insuper *Littrii* observationes retuli, quibus (elapso jam prælectionis tempore) supersedere necessarium fuit . . . . vim lectionis sensit adversarius, at malum corrigere minimè fas erat, idèdque, ut illius momentum eludere videretur, mirum certè sibi quæsitum effugium exclamando. *Adest error Typographi in observatione trigesima-octavâ, vel non sibi constat Ruyschius.... Quoad observationem thesauri noni, quis revelavit adversario tunicas arteriarum non ibi fuisse ruptas? Nonne ruptionem eam suadet Ruyschius quando dicit. NOTATUR CAPSULA IN QUA CONSERVATUR ANEVRYSMATA MAGNITUDINIS OVI GALLINACEI. Anevrysmata illud (prosequebatur Antagonista) sanguis erat contentus & conclusus intra CAPSULAM, QUÆ QUIDEM CAPSULA CONFICIEBATUR EX IPSA PLEVRA, & patet cum opus fuerit malleo & cuneo ad avellendum Anevrysmata à costis.*

XIII. Mirabar certè & obstupescēbam! confundebat Antagonista *capsulam* seu *pixidem* in quâ conservabat *Ruyschius* sua præparata! hanc ex plevrâ confici *capsulam* affirmabat bonâ fide! ità posse sibi hallucinari Antagonistam dubitans ego, rursus citavi observationem, ut iterum de eâ ageret ille; plures autem admonueram qui animadverterent, an rursus similis committeretur hallucinatio; nec me spes elusit. Summo quippè adstantium stupore, eamdem

† Exceptâ solummodò conclusione, quâ contendebat nulla omninò sensibilia dari vera Anevrysmata, quod numquam dixit monro.

f a j Facilis & simplex erat via pro tam gravi accusatione refutandâ | jam indicarem Adversario | vel publicum exposulare iudicium, vel saltem publicè ipsius libri lectionem instituere; quid enim ad rem tot dièteria? Nequaquam ea disputandi ratio decet eruditum.

f b j Imò circa novas Auctorum ab ipso transcriptiones filii, licet enim paulò post integram prælectionem ab *Hallero* desumpserit, [agebat de monstris & de herniis] nihil publicè dixi, nec nisi adstantium paucis *Hallerum* exhibui.

circa *capsulam* pari errore deceptus est iterum.... Ruyschium exhibui tunc iudicibus, publicam loci hujus peregrinacionem, ut omnes stupendam adverterent hallucinationem, simulque palam fieret utrum error adesset, nec-ne in observatione Ruyschii 38. Hinc rumore publico motus Antagonista, profitetur se Typis mandaturum responsa; quibus prae tenuitate mea respondi, leges litterariae disputationis scrupulosè servando, nè minimum in Antagonistam proferendo dictum, imò verba vitavi ancipitia, licet perpetuò provocatus... mihi satis erit si persuasus de iis fuerit lector, nihilominus adversarius, ad summam saepe reductus fuit angustias; coactus fuit in secundam abdicare quae in prima praelectione tantoperè jactitabat, in tertia fateri se compilasse, in aliis confugere ad errores Typographi, quos merè fingeat, nunc pariter contradictiones in ipsis Auctoribus supponere, & ejusmodi sibi quaerere subterfugia, ut inde se se expediret, at in iis me semper juxta statutam disputationis normam dirigere sum gloriatus.

VERORUM ANEVRYSMATUM OBSERVATIONES.

XIV. ANDREAS VESALIUS (circa medium seculi decimi quinti) vocatus in consultationem pro nobili viro.... statim ab exploratione dixit ESSE ANEVRYSMA EX DILATATIONE ARTERIAE AORTAE, eo modo quo fit in venis quas varices occupaverint; idem asseruit se ejusmodi affectus vidisse in gutture, in pectore, in poplite, in brachiis, nec curari posse, nisi abscissa parte affecta, in ejusmodi anevrysmate se quandoque reperiisse humorem concretum instar glaciei, aut humoris cristalini, interdum veluti sanguinem concretum, aut molam, in vivis corporibus verum sanguinem deprehendisse, in defunctis nigrum & syderatum, & cum gravissimis doloribus aegros mori, spontè interdum fieri EJUSMODI VASORUM DILATATIONEM, interdum ex causa antecedente, [qualis fuit in hoc nostro aegro] dissecto corpore reperimus id quod Vesalius praedixerat; in ipsa arteriae aortae cavitate tumorem praegravem, durum, carnosum ex sanguine arteriali concretum, qui foras etiam protuberans, in dorso dolorem & pulsationes inferebat, ejusmodi nimirum quales in arteriarum pulsu deprehendi solent. Ita referente adolpho occone. Sequentia scripsit Vesalio, ACHILLES GASSERUS. Tota autem anevrysmatis compages cum suis contentis PUGNUM non parvi hominis, sed ovi struthiocameli magnitudinem ferè aequabat. Videat. Observat. 81. Joann. Udalr. rumleri.

Reperiri ejusmodi arteriarum distensiones [dum hoc vesalii anevryσμα narrat] fatetur ipse FREINDIUS, arterias quidem, inquit, distendi posse, ex frequenti hominum veneno & aliis quibusdam affectibus mortuorum inspectione notum est; notabilis illa est historia A VIDO VIDIO relata, quam & ipse raram fatetur, de enormi omnium circumquaque capitis arteriarum intumescencia, quae ingentes repraesentaret varices hist. Med. pag. 51.

PAREUS Chapitre XXXIII. pag. 285. Les Aneurismes qui viennent aux parties interieures, sont incurables.... Ce que j'ai veu au corps mort d'un nommé Balanger maître tailleur d'habits, lequel avoit un anevryisme à l'artere veneuse, dont il mourut promptement en joiant à la paulme, parceque ledit vaisseau se creva. je l'anatomisai & trouvai une grande quantité de sang épanché dedans le Thorax, & le corps de l'artere dilaté jusqu'à y mettre le

poing, & sa tunique interne toute offeuse, ce que je monsturai peu après aux Ecoles de Médecine à plusieurs auditeurs, faisant une dissection anatomique, dont les spectateurs furent grandement émerveillés, & pour ce, la garde en mon Cabinet comme chose monstrueuse.

Lazarus Riverius Prof. Monsp. apud Theop. bonetum lib. II. pag. 496. Nos similem casum ante duos annos in hac urbe vidimus, nempe anevryisma in pectore, ex arteriæ dilatatione, quæ pueri 15. annorum pugnum recipere poterat: tunica verò arteriæ cartilagineam crassitiem ac duritiem acquisierat.

Item. Riverius Observ. XXXIV. in D. Pelet cive Monspeliensi inventa est arteria magna ascendens a corde ad claviculam ita dilatata, ut BRACHII FERRE MAGNITUDINEM æquaret, & ovum gallinaceum in cavitatem suam facile admittere posset. Præterea tunica illius admodum densa & cartilaginea evaserat, quod admirabilem naturæ providentiam notat, quæ TUNICÆ MAXIMÆ DILATATÆ RUPTIONEM EVITARE CONTENDENS; eam densiorem ac duriores effecerat. *

Clar. Ferren quæst. nonâ. disp. Anevrysmatis parietes rigidiores, & in locis nonnullis cartilaginei, ut post riverium, observavimus, quandoque evadunt.... anevryisma verum est sacciformis arteriæ ampliatio.... Quod ANEVRYISMA est in arteriis, idem VARIX in venis, neque aliundè dispar generationis & causarum modus.

„Vaterus Miscel. Curios. Dec. III. an. 9. 10. anevryisma aortæ mirabile...
 „tandem vero aorta paulò sub corde ad usque diaphragma, ultra duorum pug-
 „norum, vel capitis fere magnitudinem extensa, & tota sanguine grumoso in
 „polypos ferè fibrosos lamellatim concreto videbatur: ubi insuper hoc notabile
 „erat, quod tunica arteriæ interior aliàs tendinosa, hîc potius cartilaginosa,
 „quasi ossea, sed ubivis disrupta, tunica exteriori musculosæ frustulatim con-
 „necteretur. Quo spectaculo viso, mirari satis non potui, quomodò ex fractu-
 „ra costarum, & pressurâ vel læsione arteriarum tam gravi, & tantâ trunci
 „arteriæ laceratione .... æger tamdiu & ultra triennium superesse potuerit, (a)

XV. Ulteriùs adhuc demonstratur fieri Anevrysmata, in quibus tunicæ interio-
 res integræ subsistunt; ex obser. Cl. LITTRI, quæ minutissimæ sunt, ipso referente
 Freindio; si legantur absque ullo præjudicio, litem nostram judicant,
 frustula solum excerpfi; possunt integræ observationes legi apud D. JAMES,
 Dict. univers. de Med. .... Mr. LITTRE, année 1707. Mémoires, pag. 17.
 J'observai que le tronc de l'Aorte depuis neuf lignes au-dessus du cœur,
 jusqu'à l'endroit où il prend le nom d'Aorte descendante, avoit ses tuniques
 beaucoup plus minces, & étoit fort dilaté, de sorte que presque toute la
 dilatation s'étoit faite en-devant & en haut... Il y avoit au-dedans de cette

f* J Palam est tunicam arteriæ internam fuisse integram, cum de eâ præcisè fiat mentio apud Pareum, & Riverium. Juxta divisionem antiquorum constabat (ut) Villisius demonstravit; j carneâ tunicâ, glandulosâ, & aliâ tertiâ magis interiori.

[a] Ea observatio videbitur primo intuitu nobis adversa, quia disrupta, & lacerata erat Aorta in tantâ trunci portione; sed ibi præcisè notatur ruptionem fuisse in internâ tunicâ seu Villisianâ, & conservatam fuisse tunicam carneam seu musculosam, cui annectebatur interior; erat ergò verum Anevryisma, in quo demonst-

poche environ deux pintes de sang . . . . . enfin , la surface interieure de la poche du tronc de l'Aorte étoit lisse & polie en certains endroits , & inegale en d'autres. L'égalité de cette surface étoit naturelle , & elle dependoit de la tunique interieure de la poche qui s'étoit conservée entiere. Et pag. 22. Les parois de la poche de l'Aorte étoient très-minces en certains endroits , & fort épaisses en d'autres. Les endroits qui étoient minces , l'étoient pour deux raisons. 10. Parcequ'il n'y avoit que les simples tuniques de l'Artere.

20. A cause de l'extrême dilatation , que ces tuniques avoient souffert par l'impulsion du sang , & par son amas dans la cavité de la poche. Les parois de la poche étoient épaisses aux endroits ou les fibres polypeuses s'étoient attachées à sa surface interieure , & l'épaisseur y étoit plus ou moins grande , suivant qu'il y avoit plus ou moins de ces fibres posées les unes sur les autres , elles formoient plusieurs plans qu'on separoit facilement les unes des autres.

Année 1712. Mémoires , pag. 78. sur un Anevryisme vrai par Mr. LITRE.

Un Homme âgé de 44. ans étant mort d'un Anevryisme , je fis l'ouverture de son Cadavre pour bien examiner les particularités de cette Maladie. Cet Anevryisme étoit un Anevryisme vrai , c'est-à-dire , une dilatation extraordinaire d'Artere . . . . il avoit quatre pouces de longueur sur deux & demi de largeur à l'endroit de son plus grand diametre. . . . Il étoit continu par toute sa base à la partie superieure droite du tronc de la grosse artere , dont-il n'étoit qu'une extension & un allongement. Après avoir examiné cet Anevryisme dans sa situation , je le separé de toutes les attaches & en fis l'ouverture.

J'observai ce qui suit à pag. 79. ad 81. & pag. 83. Les membranes du tronc de l'Aorte , quoiqu'elles eussent dû être fort minces , à cause de la grande dilatation qu'elles avoient souffert , avoient cependant conservé leur épaisseur naturelle. †

Clar. Duvernoy in comment. Acad. Petropolit. tom, VI. refert observationem anevrysmi veri aortæ , scrupulosissimè examinati , & ut uti loquar , melancholicè. reperiit tunicam internam , dissecuit a tunicâ carneâ , leg. ejus differt. a pag. 308. ad paginam 320. debet pluries perlegi , ut pote primâ vice vix concipiatur. Societas edimburgensis in ultimo tomo illud sic indicat anevryisma. Mr. Duvernoy d'écrit un sac anevrysmal qui occupoit depuis la troisième jusqu'à la sixième des vertebres du dos. Ce sac n'étoit autre chose que l'Aorte dilatée , & qui avoit six pouces & demi de largeur , sur autant de longueur. Ess. & Obser. de Med. de la société d'Edinbourg Tom. VII. pag. 109. Petrus de Marchetis Obser. 48. patuit membrana interna arteriæ

trabatur tunica musculosa ; quod sufficit , juxta Antagonistam , licet fuerit rupta & dilacerata interior tunica , insuper prius fuit dilatatio Aortæ , quam hæc dilaceratio tunicæ , & ut optimè notat D. Duvernoy , ex administratione Anatomicâ fiunt forsitan cæ dilacerationes , præsertim in ossis tunicis.

†† Eæ omnes observationes debent exactè perlegi , nè corrosio tunicarum quæ ibi quandòque memoratur , nobis adversari videretur , notari etiam velim vera anevrysmata sæpè rumpi paulò ante mortem , aut per dissectionem ; nihilominus habentur a medicis ut vera , si sit exteriùs corrosio , quod ita sæpè fit,

magnæ, priusquidem laxata, post modum verò, cum dilatationi nullus esset locus disrupta; anevrysmata itaque fuit in arteria magna extra cor duos solummodo digitos transverses.

Lancisius in tract. de anevrysmate prop. XIX. XXIX. & XXX. & Observ. quintâ de repentinis morbis. pag. 158. minutissimè de iis loquitur ..... *Anevrysmatis interea cavitas tam ampla occurrit, ut pugnum facile admisisset, tamque grumoso sanguine plena, ut nihil fluidi amplius capere posse videretur; NUSQUAM TAMEN MAGNO ALIQUO FORAMINE DEHISCERAT, licet ad cordis basim intra pericardium, & ad inferum latus anevrysmatis nigra quædam stria, majorum fortè futurorum hiatus indicia observata fuerint... Valsalva Dissert. anat. 1â. pag. 130. 131. sæpe anevrysmata circa præcordia contingunt, ut propriâ observatione edoctus sum. (†)*

Jacobus Douglassius. Dissert. de peritonæo pag. 56. Sequitur anevrysmata duplicis saltem esse generis, quorum alterum spurium, alterum verum audit. *Anevrysmata spurium est quod a causâ externâ ex. g. vulneribus aut puncturis in missione sanguinis oritur ..... ANEVRYSMATA VERA, sive ea quæ a causâ internâ oriuntur sæpè semper a dilatatione totius substantiæ arteriæ initium capiunt; & præterea tumores ejusdem generis sæpius in arcu aortæ, quam in omnibus aliis corporis partibus simul sumptis occurrere consueverunt.*

Joan. Bapt. Bianchus Hist. hepat. pag. 138. *anevrysmata ex simplici extensione, per frequentes cadaverum exenterationes interdum observavimus in hepate, ut nuper dextræ celiacæ propagines enormiter dilatatas demonstrabamus... alterius generis anevrysmata, seu junctam rupturam in arteriarum tunicis cum notabili dilatatione, non percipimus huc usque in jecinoribus defunctorum.*

XVI. Innumeræ sparsim apud auctores reperiuntur observationes magnarum

f†J Adest ibi naturaliter sinus a Valsalva detectus, quem maximum, vel quartum aortæ sinum vocat. leg. morgagni Epist. anat. XV. in septem prioribus paginis & pag. 86... pluries hunc sinum demonstravi, in quibusdam cavum aortæ ad augebat in arcu, quartâ parte, membranâ semper superstiti interiori, politâ, simpliciter expansâ, hic duo possem referre exempla anevrysmatis in quibus nulla erat ruptio & corrosio; licet duplò major aorta fuerit.

Morgagnus Advers. Anat. II. animadv. XLI. „ Cum trahi in dubium nequeat... „ aortæ arcum non longè a corde incurrenti sanguini objectum, hujus cursum „ subito, & violenter inflectere, facile intelligitur si cordis impulsus nimium in- „ tendatur, & præsertim si aorta vel a primordiis minus firma sit, vel ab erosivo aliquo „ principio cujus indicia in aortæ jam expansæ, aut hic illic ossificatæ tunicis eviden- „ tius prodere se solent debilitata, facile inquam intelligitur, primum in hoc, aut „ consimili rerum statu aortæ expansionem effici..... Ut pluries a me quoque ipso „ observatum. Et præced. animadv. & animadv. XLII. refert se vidisse dilatationes aortæ & „ advers. VI. animadv. XXIV. loquitur de veneta muliere quam cum amicis disseccuit, in „ quâ arteriæ subclaviæ sinistræ superiores, posticique parietes in anevrysmata expansi erant.

Ipse Freindius hist. Med. pag. 55. „ Certum est aortam supra ejus flexionem „ facilius dilatari posse, ob resistantiam eam quæ sanguini illic ex ejusdem cur- „ vaturâ opponitur; ex quo etiam in hac arteriæ parte ut plurimum anevrysmata „ producantur; ac si ista in dilatatione tantum consistant, nullibi hanc facilius „ quam in eo loco fieri posse credibile est.

f†J Frider. Heisterus hujus dissert. interpres. „ anevrysmata vera etiam a causâ „ externâ exoriri posse, ut plerique recentiores docent, læsâ nimirum tantum ex- „ ternâ parte arteriæ, interiori adhuc integrâ, experientia etiam nos hic loci do- „ cuit, ut alio tempore prolixius proponetur. Hinc anevrysmata verum tam a causâ „ externâ quam internâ, ut varii chirurgici scriptores recentiores, & cumprimis „ etiam parens in chirurgiâ suâ docuerunt.

dilatationum arteriarum. leg. tract. de tumoribus *Antonii Saporiti* Prof. Monsp. pag. 167. ad 183. die 11. Febr. an. 1567. in nobili quodam britone, aorta tam ampliter dilatata fuit ex anevrysmate, ut pugnum crassissimum exciperet mox à cordis egressu.... Itaque tam notum est quam notissimum non solum à dilatatâ, sed apertâ & rupta arteria anevryisma fieri ††

Andreas Laurentius Prof. Monsp. pag. 803. Legatus Florentia apud gallorum regem, subito incidit in apoplexiam... aperto cadavere cor tumebat & ad sanguinis libras tres vel quatuor apertum emittebat, arteria magna ore ita patente, ut brachii aequaret magnitudinem.

Alphonsus Borellus apud malpighium de polipo cordis dissert. reperta fuit aorta prope cor, quæ in tumorem concreverat ad mensuram duorum pugnorum.

Jacobus Thevart in ballon. conf. libr. conf. 107. in collegio Rhemensi cuidam sacerdoti anevryisma erat in cruribus. aperto cadavere reperta est magna dilatio arterie, & sanguis in eâ arteriâ concreverat, indurueratque.

Andreas Cæsalpinus... repertum est romæ nuper... Cor valdè amplum, & arteria qua ducit ad pulmones duplò latior naturali.

Joel Langelotus in cadavere à *M. Kirstenio* anatomico & Medico insigni, aperto, omnia vasa ut & auriculae erant ampliata, mirè quæ dilatata, imprimis caudex arterie aortæ; præterea in vasis iliacis ejusmodi vitia sunt reperta.

Elmerus Observ. XVIII miscell. curios. an. 1. de. 1. anevrysmata excitari posse in ipsa quoque aortâ, docuit experientia, & tale anevryisma favore nob. Rivæ anat. famosis- simi videre mihi contigit Romæ in suo museo.... cujus figuram ipsemet prælo commisit. B. aorta crassa & corde latior; M. aorta ascendens naturali quadruplò grandior.

Observ. CXIX. D. *Job de Muralto* Ephemerid. ger. an. 3. secundæ decuriæ. Imò utramque arteriarum tunicam, [internam ex triplici substantiâ juxta, clar. villis constantem] imbibendo serosi humoris plures, quam naturaliter aliàs solent, particulas extendi, sicque anevryisma quasi aliquod produci posse, satis est credibile; non secus ac venarum nimiam extensionem anevrysmata improprie dicta, venarum sive varices constituere, notum est, præcipue EVIDENTER satis id docentibus amplissimis illis arteriæ magnæ anevrysmatibus, quale, præter alios. D. Riva exhibuit, & ab eodem mihi etiam an. 1670. Romæ demonstratum; nec dissimile postea patavii quoque in solenni anatomia, pugni magnitudine, & quinque circiter unciarum pondere an 1671. conspexeram... quale etiam an. præcedente in nosocomio ad D. Franciscum se vidisse, professor attestatus fuerat, quod mole suâ ipsius sterni supremæ parti foveam aliquam imprefferat. leg. *Boerhaav. patho.* pag. 156. comment. *Halleri.*

Leg. Epistola de aortæ polypo D. Clar. *Carolo Patino*, reperiunda in appendice ad an. 1. Decur. III. Ephem. Germ. . . . verum ad cor accedentes, arteriam magnam ita dilatatam offendimus, ut aliud cor in pericardio conclusum emularetur. leg. acta Paris. an. 1710. 1721. 1722. 1723. 1732. 1733. 1736.

Leg. *Vesperus*, pag. 185. Exerc. de loco affect. in apolec. *Baptista Rusch. pisis*, Prof. Anat. Obser. Chirurg. pag. 432. *Fabric. Hildanus*, centur. 3. Obser. 44. . . . *Paul Barbette* praxis Medic. lib. 2. cap. 3. . . . *Bourdelotius* Diar. Gall. an. 1681. *Laurentius Heisterus* in Chirurgiâ suâ, & in Academiâ Juliâ. Abbrégé des Trans- actions philosophiques, tom. III. tom. VII. Philosoph. trans. n. 402. n. 265. sepulchr. Anat. *Boneti*. Biblioth. Chirurg. *Mangeti*. ex quibus palàm fit observationes verorum Anevrysmatum, non ita esse raras, ut vix acne vix quidem reperiantur. Possent demonstrari ratione, analogismo, & experimentis, si locus hic esset.

†† Vera & spuria admittebat *Saporiti* contrà *fernelium*, qui omnia fieri ex simplici dilatatione asserbat.